

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Ενότητα 5: Θεωρίες ψυχολογικής ανάπτυξης Gardner και προσχολική αγωγή

Διδάσκων: Μανωλίτσης Γεώργιος
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα **Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα** (*Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece*)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

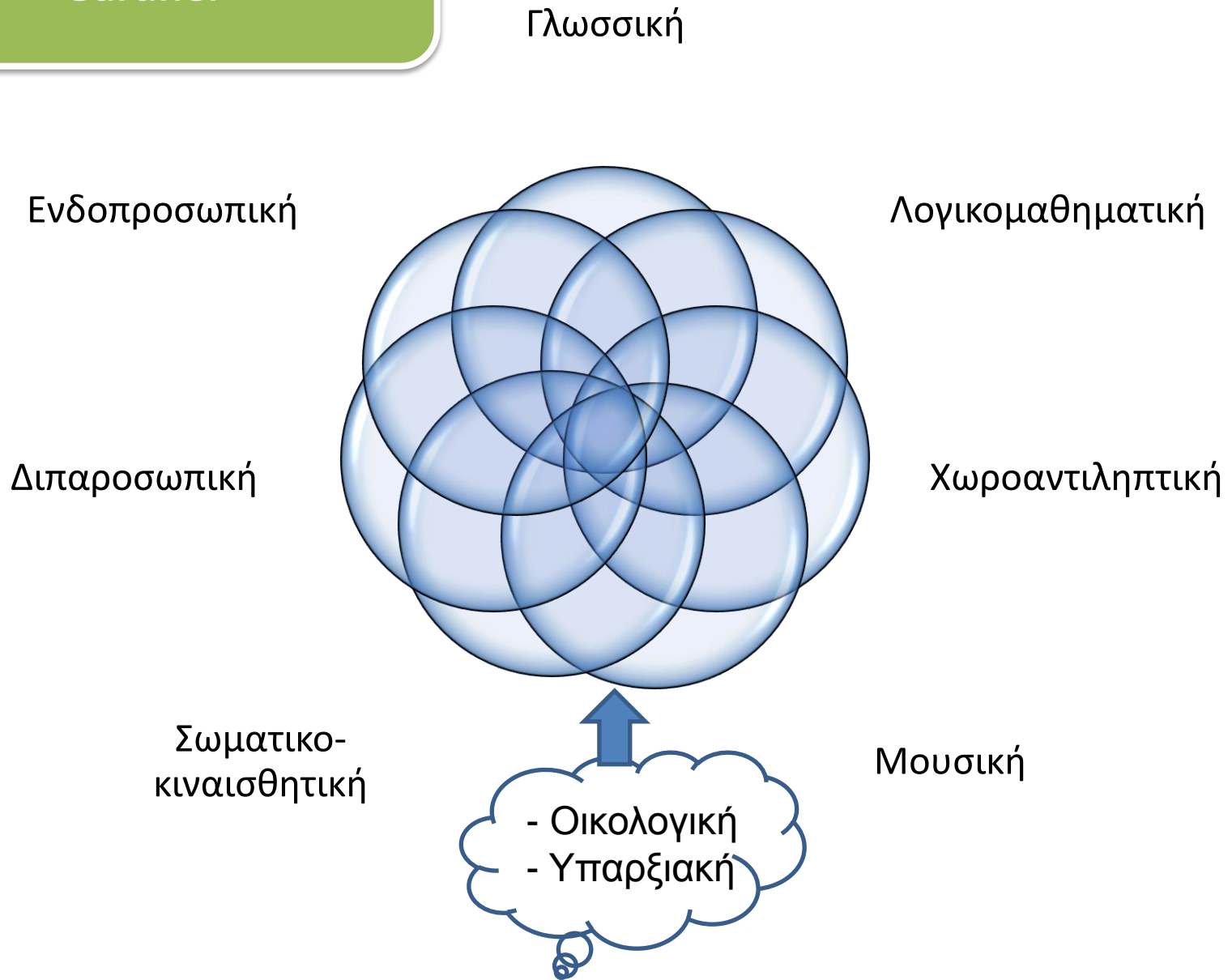
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Θεωρία της Πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner και η εφαρμογή της στην προσχολική αγωγή.

- Ο Gardner υποστήριξε ότι η νοημοσύνη του ανθρώπου εκφράζεται με εννέα διαφορετικούς τρόπους.
 - Αρχικά διατύπωσε μια θεωρία με 7 τύπους νοημοσύνης και αργότερα πρόσθεσε άλλους 2.
- Οι άνθρωποι έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα, ικανότητες, μαθαίνουν με διαφορετικό τρόπο, με συνέπεια να αντιλαμβάνονται τον κόσμο με οκτώ διαφορετικούς αλλά εξίσου σημαντικούς τρόπους.
- Ένας άνθρωπος δεν έχει στον ίδιο βαθμό ανεπτυγμένες τις διαφορετικές μορφές νοημοσύνης.

Τα 8 είδη νοημοσύνης του Gardner

Τα εννέα είδη νοημοσύνης είναι τα εξής:

- 1. Η γλωσσική.** Σχετίζεται με τον προφορικό και το γραπτό λόγο. Επιτρέπει στον άνθρωπο να επικοινωνεί με τους άλλους μέσα από το λόγο (τη διαθέτουν οι ποιητές, οι συγγραφείς).
- 2. Η λογικομαθηματική.** Επιτρέπει στον άνθρωπο να χρησιμοποιεί αφηρημένες έννοιες και σχέσεις (συνήθως τη διαθέτουν οι μαθηματικοί και άλλοι επιστήμονες).
- 3. Η χωροαντιληπτική.** Επιτρέπει στον άνθρωπο να συλλαμβάνει εικόνες, να τις τροποποιεί και να τις ανακατασκευάζει μέσα στο νου του (τη διαθέτουν οι ναύτες, οι μηχανικοί, οι γλύπτες, οι ζωγράφοι, οι χειρουργοί).
- 4. Η μουσική.** Επιτρέπει τη δημιουργία νοημάτων μέσα από τους ήχους (συνήθως τη διαθέτουν οι συνθέτες και οι μουσικοί).

- 5. Η σωματικο-κιναισθητική.** Επιτρέπει στον άνθρωπο να χρησιμοποιεί κάθε μέρος του σώματος με επιδεξιότητα (συνήθως τη διαθέτουν οι χορευτές, οι αθλητές, οι χειρουργοί και οι τεχνίτες).
- 6. Η διαπροσωπική.** Επιτρέπει στον άνθρωπο να αναγνωρίζει και να διακρίνει τα συναισθήματα, τις προθέσεις και τις διαθέσεις των άλλων (συνήθως τη διαθέτουν οι έμποροι, οι πολιτικοί, οι εκπαιδευτικοί, οι νοσοκόμοι και οι ιερείς).
- 7. Η ενδοπροσωπική ή ενδοατομική.** Επιτρέπει στον άνθρωπο να κατανοεί τον εαυτό του.
- 8. Η οικολογική ή νατουραλιστική.** Σχετίζεται με τη κατανόηση της χλωρίδας και της πανίδας, τη διάκριση των ζωντανών οργανισμών (ζώα, φυτά) και την ενεργό διάθεση για την προστασία τους. Τη διαθέτουν βιολόγοι, φυσικοί, γεωλόγοι, αρχαιολόγοι, κηπουροί)
- 9. Η υπαρξιακή.** Αυτή συνδέεται με την ικανότητα του ανθρώπου να μπορεί να κατανοεί και να απαντά σε υπαρξιακά, θρησκευτικά, φιλοσοφικά ζητήματα για τη ζωή.

- Ο Gardner θεωρεί ότι ορισμένοι άνθρωποι μπορούν να **αναπτύξουν κάποιο είδος νοημοσύνης περισσότερο από τους άλλους** εξαιτίας της κληρονομικότητας, της εξάσκησης ή της συνεχούς αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε αυτούς τους παράγοντες.
- Επιπλέον πιστεύει ότι **η καλλιέργεια μιας νοημοσύνης δεν σημαίνει ότι δεν μπορούν να αποκτηθούν οι άλλες**, αλλά ορισμένα άτομα μπορούν να αναπτύξουν αρκετές μορφές νοημοσύνης σε μεγάλο βαθμό, ενώ άλλα μόνο μία ή δύο.
- Η **αύξηση** σε μία μορφή νοημοσύνης, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα **μείωση** σε μία άλλη.
- **Δεν μπορεί κάποιος να είναι ευφυής σε όλα**, αλλά κάθε άνθρωπος έχει διαφορετικούς συνδυασμούς νοημοσύνης και όλοι οι συνδυασμοί είναι δυνατοί και ενεργοποιούνται ανάλογα με την ιστορία και το κοινωνικοπολιτισμικό μας υπόβαθρο. (Ντολιοπούλου, 2005).

Εξάσκηση της Πολλαπλής Νοημοσύνης (ΠΝ).

- Ο Gardner θεωρεί ότι η ΠΝ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως περιεχόμενο διδασκαλίας και ως τρόπος μετάδοσης αυτού του περιεχομένου.
- Τα αναλυτικά προγράμματα πρέπει να προωθούν την ανάπτυξη σε όλους τους τομείς και όχι μόνο στις γλωσσικές και τις μαθηματικές δεξιότητες, όπως συνήθως.
- Ο Gardner προτείνει ένα σχολείο με επίκεντρο το παιδί που να βασίζεται δηλαδή στις ανάγκες, στα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες του και περιλαμβάνει διαρκή αξιολόγηση των ικανοτήτων και των κλίσεων του.
- Στο σχολείο αυτό οι παιδαγωγοί πρέπει να προσφέρουν στα παιδιά ένα περιβάλλον με πολλά ερεθίσματα και να τους αφήνουν πολλές δυνατότητες να αναπτύξουν τις ικανότητες τους. (Ντολιοπούλου, 2005).

Φασματικό σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης στην Π.Α. (Ντολιοπούλου, 2005).

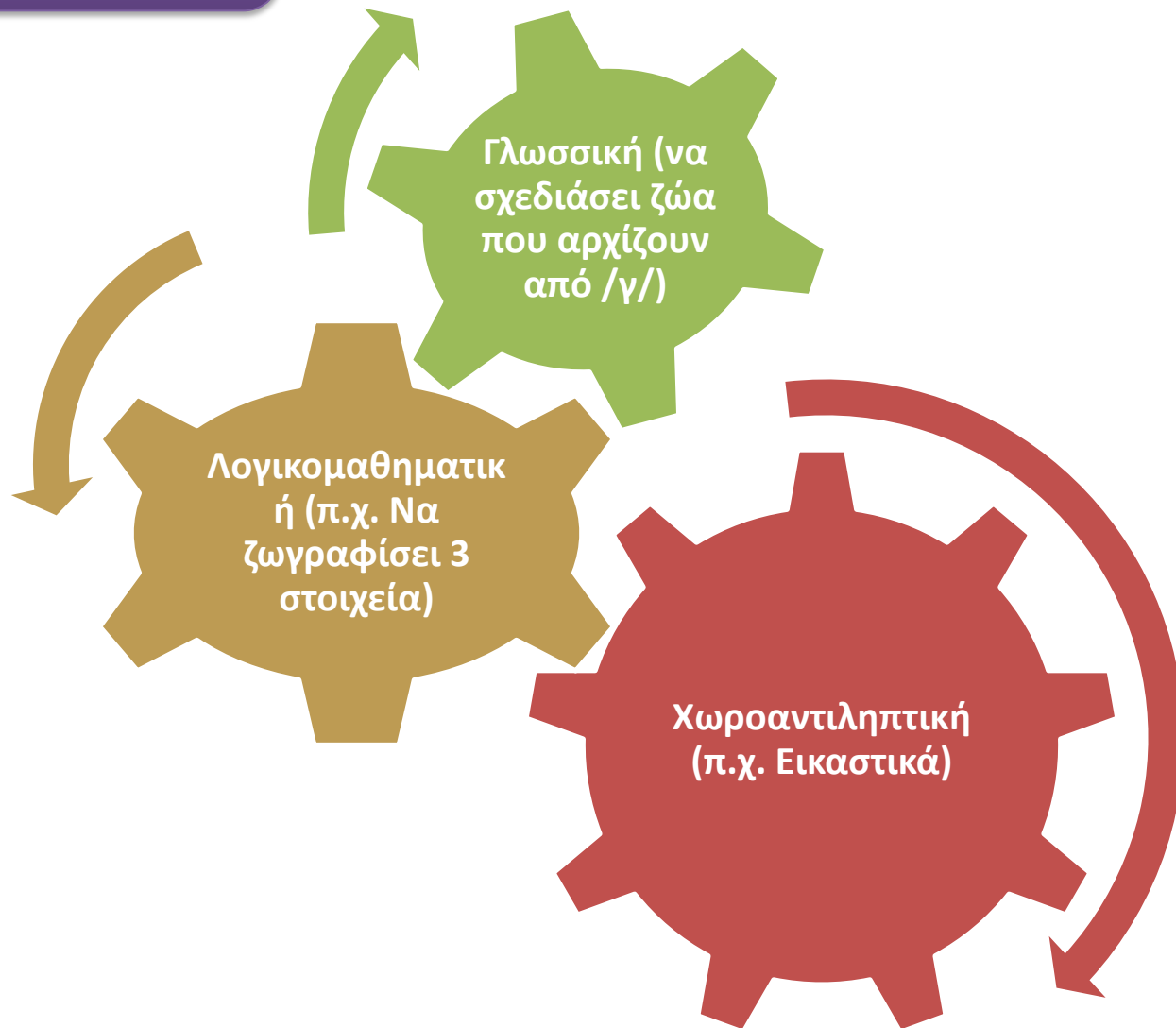
- Το «Φασματικό Σχέδιο Εκπαιδευτικής Δράσης» (project spectrum) βασίζεται στην υπόθεση ότι όλα τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τουλάχιστον μία από τις οκτώ μορφές νοημοσύνης.
- Η τάξη είναι χωρισμένη σε γωνιές, οι οποίες περιλαμβάνουν ποικιλία υλικών που έχουν νόημα για τα παιδιά και σχετίζονται με το πολιτισμικό τους υπόβαθρο.
- Οι δραστηριότητες έχουν νόημα για τα παιδιά. Για κάθε τομέα ανάπτυξης προτείνονται διάφορες δραστηριότητες που αντιστοιχούν στα διάφορα είδη νοημοσύνης, ενώ εξασκούν και τονίζουν τις «ικανότητες – κλειδιά» του συγκεκριμένου τομέα. (Ντολιοπούλου, 2005).

- Σε κάθε δραστηριότητα ο/η Ν δίνει υλικά στα παιδιά, τους δείχνει πώς μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν, τους κάνει ερωτήσεις και γενικά τους προσφέρει τη βοήθειά του/της, ώστε να μπορέσουν να αναδυθούν οι κλίσεις τους.
- Πρέπει να τονισθεί ότι σε κάθε δραστηριότητα δεν είναι απαραίτητο να γίνεται εξάσκηση σε όλους του τομείς, ενώ όλοι οι τομείς μπορούν να εξασκηθούν σε αντίστοιχες γωνιές.
- Όταν εντοπιστεί μια κλίση ο Ν προσφέρει την υποστήριξη που χρειάζεται για να αναπτυχθεί.
- Όταν εντοπιστεί μια κλίση του παιδιού, δεν σημαίνει ότι του τοποθετείται μια ετικέτα ούτε περιορίζονται οι εμπειρίες τους στους άλλους τομείς.
- Όταν εντοπιστεί μια κλίση σε έναν τομέα, οι εμπειρίες του σ' αυτόν τον τομέα το βοηθούν και σε άλλους τομείς, μια διαδικασία γνωστή ως «γεφύρωμα». (Ντολιοπούλου, 2005).

Το γεφύρωμα μπορεί να πραγματοποιηθεί καθώς:

- α) το παιδί αισθάνεται ικανοποίηση που τα καταφέρνει σε έναν τομέα και αποκτά την αυτοπεποίθηση να προχωρήσει και στην εμπλοκή του σε δραστηριότητες άλλων τομέων,
- β) ο τρόπος μάθησης που χρησιμοποιείται σε έναν τομέα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε έναν άλλο· π.χ. ένα παιδί με κλίση στα εικαστικά, ενδιαφέρεται περισσότερο για ένα παιχνίδι μαθηματικών, στο οποίο πρέπει να ζωγραφίσει έναν αριθμό αντικειμένων, και
- γ) το περιεχόμενο της κλίσης του παιδιού μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ωθήσει το παιδί να ασχοληθεί με άλλους τομείς· π.χ. ένα παιδί με κλίση στο χορό, μπορεί να ενθαρρυνθεί να «γράψει» για το «πώς αισθάνεται» όταν χορεύει. (Ντολιοπούλου, 2005).

Γεφύρωμα

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης